

THE POTENTIAL OF THE EDUPORTAL EDUCATIONAL PLATFORM IN DISTANCE EDUCATION POTENCJAŁ PLATFORMY EDUKACYJNEJ EDUPORTAL W NAUCZANIU ZDALNYM

Katarzyna Beata Daniel^{A-F}

Department of Social Sciences, School of Administration in Bielsko-Biala, Poland
Wydział Nauk Społecznych, Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej, Polska

Daniel, K., B., (2025). The potential of the eduPortal educational platform in distance education / Potencjał platformy edukacyjnej eduPortal w nauczaniu zdalnym, Social Dissertations / Rozprawy Społeczne, 19(1), 76-86, <https://doi.org/10.29316/rs/200758>

Authors' contribution /
Wkład autorów:
A. Study design /
Zaplanowanie badań
B. Data collection / Zebranie
danych
C. Data collection /
Dane – analiza i statystyki
D. Data interpretation /
Interpretacja danych
E. Preparation of manuscript
/ Wyszukiwanie i analiza
literatury
F. Literature analysis /
Wyszukiwanie i analiza
literatury
G. Funds collection /
Zebranie funduszy

Tables / Tabele: 2

Figures / Rycina: 7

References / Literatura: 15

Submitted / Otrzymano:
09.12.2024

Accepted / Zaakceptowano:
03.02.2025

Summary: The aim of the work is to show the functionality of an innovative tool in the form of an educational platform in distance learning. The research was conducted using a case study of the eduPortal educational platform. The innovation of this solution lies in the fulfillment of the most important functions of distance education. eduPortal helps in teaching, facilitates communication and cooperation between lecturers and students.

Material and methods: Case study.

Results: eduPortal helps in teaching, facilitates communication and cooperation between lecturers and students, allows for conducting examinations in a reliable and safe manner, and also gives lecturers the opportunity to have ongoing control over the course of the education process.

Conclusions: Intuitiveness and ease of use do not require all users to have very high digital competences. Therefore, it is a tool with great potential for use in both remote, hybrid and traditional (stationary) education.

Keywords: e-learning, distance education, new technologies, educational platform, eduPortal, Asseco

Streszczenie: Celem pracy jest ukazanie funkcjonalności innowacyjnego narzędzia w postaci platformy edukacyjnej w nauczaniu zdalnym. Badania przeprowadzono za pomocą analizy przypadku case study platformy edukacyjnej eduPortal. Innowacyjność tego rozwiązania polega na spełnieniu najważniejszych funkcji edukacji zdalnej. Pomaga w nauczaniu, ułatwia komunikowanie się i współpracę wykładowcy ze studentami, pozwala na przeprowadzanie egzaminów w sposób rzetelny, bezpieczny, a także daje wykładowcy możliwość bieżącej kontroli nad przebiegiem procesu edukacji. Intuicyjność i łatwość obsługi nie wymaga od wszystkich użytkowników posiadania kompetencji cyfrowych na bardzo wysokim poziomie.

Materiał i metody: Case study.

Wyniki: eduPortal pomaga w nauczaniu, ułatwia komunikowanie się i współpracę wykładowcy ze studentami, pozwala na przeprowadzanie egzaminów w sposób rzetelny oraz bezpieczny, a także daje wykładowcy możliwość bieżącej kontroli nad przebiegiem procesu edukacji.

Wnioski: Intuicyjność i łatwość obsługi nie wymaga od wszystkich użytkowników posiadania kompetencji cyfrowych na bardzo wysokim poziomie. Zatem jest to narzędzie o bardzo dużym potencjale do wykorzystania zarówno w edukacji zdalnej, hybrydowej, jak i tradycyjnej (stacjonarnej).

Słowa kluczowe: edukacja zdalna, platforma edukacyjna, eduPortal, Asseco, e-learning, nowe technologie

Address for correspondence: Katarzyna Beata Daniel, Wydział Nauk Społecznych, Wyższa Szkoła Administracji, pl. Marcina Lutra 7, 43-300, Bielsko-Biala, Polska; email: katarzyna.daniel@interia.pl ORCID:0000-0003-3167-0966

Copyright by: John Paul II University in Białą Podlaska, Katarzyna Beata Daniel

This is an Open Access journal, all articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercialShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0) License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>), allowing third parties to copy and redistribute the material in any medium or format and to remix, transform, and build upon the material, provided the original work is properly cited and states its license.

Wstęp

Edukacja zdalna, zwana również e-learningiem lub uczeniem się na odległość (przez Internet) w ostatnich latach – głównie za sprawą pandemii Covid-19 – zyskała na popularności. W erze nowoczesnych technologii nauka może odbywać się wszędzie, o dowolnym czasie i nieustannie, zgodnie z ideą *lifelong learning*. Idea ta odgrywa ważną rolę w życiu człowieka, ponieważ wpływa na rozwój osobisty jednostki, co z kolei może przyczynić się do rozwoju całego społeczeństwa (Kaplan, 2016). Wśród jej zalet wymienia się krytyczne myślenie, kreatywność i umiejętność rozwiązywania problemów, czy lepszą motywację do nauki. Jednak autor badań z ostrożnością podchodzi do wysnuwania jedynie pozytywnych wniosków na przyszłość. Badania wykonane na próbie 28 studentów pierwszego roku studiów przez 10 tygodni w roku akademickim 2018-2019 jedynie sygnalizują pewne prawidłowości, lecz konieczne jest przeprowadzenie dalszych pogłębionych badań (Güven, 2020). Aby nauka ta była efektywna należy również zapewnić na wysokim poziomie współpracę nauczycieli z pracownikami administracyjnymi, odpowiednie zasoby dydaktyczne i dostępną technologię. Ogromne znaczenie mają również potrzeby oraz postawy osób uczących się (Łangowska-Marcinowska, 2020).

Krystyna Łangowska-Marcinkowska definiuje e-learning (e-edukację) jako „indywidualny tryb uczenia się „na odległość”, który charakteryzuje się tym, że proces nauczania odbywa się w sieci komputerowej, komunikacja pomiędzy uczestnikami procesu kształcenia jest dwukierunkowa, nauczanie opiera się na odpowiednio do tego przygotowanej metodyce, system edukacyjny wspierany jest platformą zdalnego nauczania, wykorzystywane są media elektroniczne” (Łangowska-Marcinowska, 2020, s. 64). Zatem e-edukacja powinna odbywać się poza murami placówki, a zdalne nauczanie można nazywać „uczelnią na ekranie” komputera, smartphone, tabletu lub innych urządzeń elektronicznych z dostępem do wifi (Matyjas, 2020).

Małgorzata Bialik pisze, że „nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem nowoczesnych technologii elektronicznych i informatycznych stanowi już stały element rzeczywistości kształcenia na świecie również w naszym kraju. Nauczanie przez Internet będące jedną z form edukacji na odległość przełamuje pewne stereotypy dotyczące tzw. procesu przekazywania wiedzy. Pozwala ono na przekroczenie granic, jakie wytyczono edukacji funkcjonującej dotąd zgodnie z osiemnastowiecznym modelem powszechnej szkoły pruskiej, czyli szkoły stacjonarnej” (Bialik, 2022, s. 64). Model wirtualny w porównaniu z dotychczas znanymi modelami takimi jak: korespondencyjny, teleedukacyjny, czy multimedialny, oceniany jest jako najbardziej rozwinięty z uwagi na możliwość oddziaływania w zróżnicowany sposób na zmysły i odpowiedź na potrzeby uczestników współczesnej edukacji (Abramowicz, Banasiak, Kędra, Hoffman, Pilna, 2021).

Edukacja zdalna w Polsce

Zbigniew Ruszaj stwierdza, że zmianę polegającą na zastosowaniu technologii w edukacji w czasie pandemii często postrzega się jedynie w kontekście technologicznym. Autor zauważa jednak, że zmiana ta bardzo głęboko wchodzi w kompetencje nauczycielskie. Powstanie nowych kompetencji w tym obszarze jest oczywiście możliwe, lecz wymaga solidnej podbudowy już istniejących oraz gruntownej refleksji nad możliwością zmian (Ruszaj, 2021).

Warto w tym miejscu wskazać na ciekawe badania Piotra Sadowskiego przeprowadzone na próbie 49 studentów pierwszego i trzeciego roku studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) kształcących się na kierunkach technicznych. Wśród trudności edukacji zdalnej ankietowani wymieniali najczęściej: brak kontaktu z kolegami i koleżankami, problem z łączem internetowym oraz problemy z koncentracją (Tabela 1).

Tabela 1. Odpowiedzi respondentów na pytanie: *Co sprawiło Ci najwięcej trudności w trakcie edukacji zdalnej?*

Odpowiedź respondenta	Liczba wskazań
Brak kontaktu z kolegami i koleżankami	28
Problem z łączem internetowym	25
Problemy z koncentracją	24
Problemy ze zrozumieniem nowych treści	20
Zbyt duże tempo pracy nauczyciela, który nie widzi, czy studenci nadążają	19
Dostęp do wartościowych materiałów	12
Ustalenie priorytetów w uczeniu się	11
Brak kontaktu z nauczycielami podczas nauczania zdalnego	9
Zbyt dużo zadań przesyłanych przez nauczycieli	8
Zbyt duża ilość kanałów komunikacji	
Zaplanowanie codziennej nauki	
Brak kontaktu z nauczycielem w ostatnich tygodniach	
Stres związany z nauką prowadzoną zdalnie	7
Brak Internetu	
Dzielenie komputera z rodzeństwem/rodziną	6
Stres związany z koronawirusem	3
Brak warunków do nauki	
Brak komputera	1
Inne	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie (Sadowski, 2019, s. 52-53).

Biorąc pod uwagę efektywność edukacji zdalnej, średnia ocen w skali od 1 do 5, wystawiona przez ankietowanych wyniosła jedynie 2,68. Na podstawie doświadczeń w dobie pandemii Covid-19 studenci odnieśli się również do zagadnienia ich poziomu motywacji do nauki zdalnej. W trakcie nauczania zdalnego ich motywacja do nauki wyniosła średnio 2,85, a chęć kontynuacji nauki zdalnej w przyszłości zadeklarowało zaledwie 25% ankietowanych. Ponad połowa badanych preferowała tradycyjny sposób nauczania (54%), a pozostałe 46% naukę zdalną (Sadowski, 2019). Warto w tym miejscu zaznaczyć, że badania przeprowadzono w specyficznych warunkach pandemii, kiedy to aplikacje takie jak Zoom, czy Teams były stosunkowo nowymi narzędziami stosowanymi do prowadzenia zajęć online na polskich uczelniach. Dopiero po pewnym czasie wykładowcy zaczęli korzystać z innych dodatkowych aplikacji, wzbogacających prowadzenie zajęć. Uczelnie zaczęły podpisywać umowy na korzystanie z platform edukacyjnych. Zatem badania warto byłoby powtórzyć ponownie po upływie kilku lat i wprowadzeniu dodatkowych metod nauczania na odległość.

Jerzy Lackowski pisząc o edukacji zdalnej w czasie pandemii wskazuje, że „spora grupa nauczycieli nie podjęła nauczania online w czasie rzeczywistym, głównie z powodu braku umiejętności koniecznych do sprawnego korzystania z platform zdalnego nauczania. Również znaczna liczba uczniów nie miała możliwości uczestniczenia w takim nauczaniu z powodu rozmaitych kłopotów, jak brak Internetu czy własnego komputera, odpowiednich warunków w rodzinnym domu (mieszkanii), ale także brak odpowiednich umiejętności. Stąd też mieliśmy do czynienia wówczas z pewną namiastką zdalnego nauczania bądź wręcz z wykluczeniem sporej grupy uczniów z edukacji. (...) Nie zwrócono uwagi, że skuteczne nauczanie w tym trybie wymaga od uczestników wysokiego poziomu samodyscypliny i koncentracji, jak również edukacyjnej samoświadomości, związanej z rozumieniem sensu uczenia się” (Lackowski, 2022, s. 25). Autor twierdzi, że „zdecydowanie lepiej wyglądało to w przypadku studentów, szczególnie na uczelniach, w których studiuje świadoma i zaangażowana w edukacyjny wysiłek

młodzież (...) i stawia tezę, że czas zdalnego nauczania wyraźnie ujawnił wszystkie słabości polskiej edukacji” (Lackowski, 2022, s. 25).

Jednak brak odpowiednich kompetencji cyfrowych do prowadzenia edukacji zdalnej odnoszący się do części kadry dydaktycznej w pierwszym roku pandemii Covid-19 stanowił poważny problem. Dowodzą temu badania przeprowadzone przez Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Gdańskiego na próbie 285 studentów w roku akademickim 2020/2021 oraz 2021/2022 (N=237), zawarte w Tabeli 2.

Tabela 2. Odpowiedzi na pytania zamknięte zawarte w badaniu przeprowadzonym w roku akademickim 2020/2021 oraz 2021/2022

Treść pytania	Odpowiedzi 2020/2021				Odpowiedzi 2021/2022			
	Tak		Nie		Tak		Nie	
Czy zajęcia w trybie online odbywają się zgodnie z terminami ujętymi w planie?	281	98,6%	4	1,4%	234	98,7%	3	1,3%
Czy prowadzący są wystarczająco zaangażowani w realizację zajęć online?	241	84,6%	44	15,4%	224	94,5%	13	5,5%
Czy prowadzący w wystarczającym stopniu stosują metody aktywizujące studentów podczas zajęć online?	190	66,7%	95	33,3%	192	81,0%	45	19,0%
Czy prowadzący w wystarczającym stopniu posiadają umiejętności w zakresie obsługi narzędzi wykorzystywanych do nauki online?	225	78,9%	60	21,1%	213	89,9%	24	10,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie T. Gutowski, E. Ignaciuk, 2022, s. 42-43, za raport 2021, s. 5-7; raport 2022, s. 5-8.

Krystyna Łangowska-Marcinowska wśród zalet korzystania z edukacji zdalnej wymienia indywidualizację procesu nauczania, przekładającą się na większą skuteczność kształcenia. Wykorzystanie platformy wirtualnej umożliwia przekształcenie tradycyjnego modelu dydaktyki, w którym nauczyciel przekazuje wiedzę, w model samokształcenia nadzorowanego. Nauczyciel pełni jedynie funkcję organizatora procesu nauczania, stwarzając studentom warunki do samodzielnej nauki (Łangowska-Marcinowska, 2020).

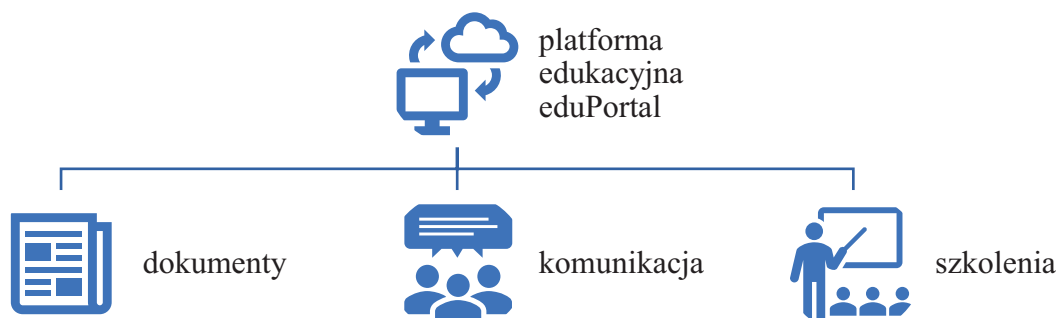
Wśród innych cech pozytywnych e-learningu wymienia się:

- niski koszt uczestnictwa,
- różnorodność form i metod nauczania,
- dobrowolność wyboru czasu i miejsca (brak konieczności dojazdu),
- dowolna liczba uczestników procesu nauki,
- ułatwienie komunikacji między uczniami,
- wzbogacenie nauki poprzez zastosowanie multimediów i niewerbalnej prezentacji materiału,
- twórcze myślenie dzięki zastosowaniu nowych mediów w procesie nauczania,
- zmniejszenie strachu i nieśmiałości, które mogłyby się pojawić w tradycyjnej klasie,
- indywidualny nadzór nad efektami uczenia się studenta i jego postępami w nauce, co w warunkach stacjonarnych byłoby mało realne do wykonania (Łangowska-Marcinowska, 2020).

Wykorzystanie platformy edukacyjnej eduPortal w edukacji zdalnej

Platforma edukacyjna eduPortal została zaprojektowana przez firmę Asseco w celu wsparcia procesu kształcenia realizowanego przez uczelnie wyższe w formie stacjonarnej, hybrydowej i online. Jej nowoczesny interfejs jest dostępny zarówno z poziomu tabletu i komputera, jak i smartfona (<https://dlauczelni.assecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>). Podstawowymi atutami platformy edukacyjnej eduPortal jest stały dostęp online, intuicyjność jej obsługi, automatyzacja procesów nauczania, innowacyjne podejście w dydaktyce, pełne wsparcie wykładowców, a przede wszystkim bezpieczeństwo i poufność danych (<https://dlauczelni.assecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>).

Warto wskazać, że dostęp do platformy jest możliwy jedynie po uprzednim założeniu konta użytkownika. Użytkowników dzieli się na trzy podstawowe grupy: administratorzy, wykładowcy, studenci, którym ze względu na charakter ich pracy, w systemie przypisuje się odpowiednie role. W momencie logowania się użytkownika, system sprawdza przypisaną do jego konta rolę i na tej podstawie określa zakres dostępnej funkcjonalności systemu i sposób prezentowania jego treści (Asseco Academy). Platforma składa się z trzech podstawowych elementów, a mianowicie: sekcji szkoleń, komunikacji i dokumentów (Rycina 1).

Rycina 1. Podstawowe elementy platformy edukacyjnej eduPortal
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

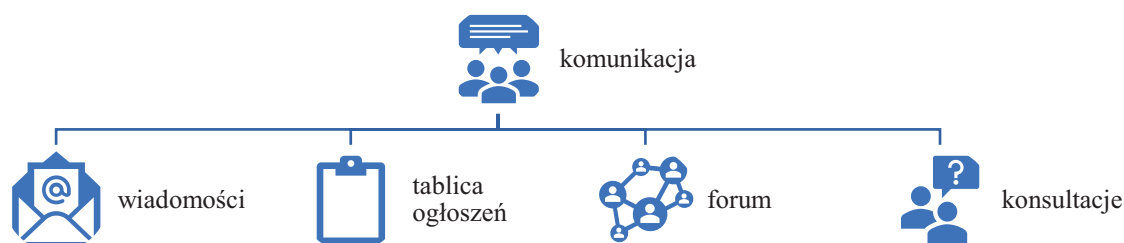
Dokumenty stanowią wirtualną przestrzeń do przechowywania plików np. w formie prywatnego dostępu (moje pliki). Jednocześnie wybrane przez wykładowcę pliki można udostępniać dla poszczególnych studentów lub całych grup np. ćwiczeniowych. Wówczas studenci otrzymają jedynie pliki bez żadnej wiadomości tekstowej (jak ma to miejsce w przypadku wysłania wiadomości lub maila). Osobnym miejscem do przechowywania dokumentów jest biblioteka materiałów prywatnych utworzona dla każdego użytkownika platformy.

Funkcjonalność platformy edukacyjnej eduPortal

Wśród podstawowych elementów komunikacji na platformie edukacyjnej eduPortal wyróżnia się:

- Wiadomości – wykładowca może wysłać wiadomość indywidualnie do studenta lub do wybranej grupy (spośród aktualnie prowadzonych lub archiwalnych grup zajęciowych np. wykładowych, ćwiczeniowych). Wiadomości można nadać wysoki priorytet oraz wysłać jej kopię na adres email odbiorcy lub odbiorców,
- Tablica ogłoszeń – pozwala na napisanie krótkiego komunikatu tekstowego, a następnie udostępnieniu go wybranym grupom lub studentom. Z kolei za pomocą tablicy aktywności można również dodać wydarzenie do swojego kalendarza, zgłosić pomysł lub problem pojawiający się podczas realizacji zajęć, wpis na blogu oraz zadanie,
- Forum dyskusyjne – jest miejscem przeznaczonym do wyrażania poglądów. Można uszeregować je z uwagi na: moje tematy, najbardziej popularne, najlepiej oceniane, czy ostatnio dodane,

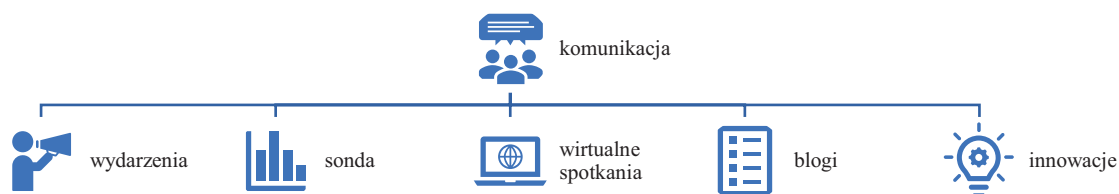
- Konsultacje – stanowią przestrzeń do spotkań wykładowców ze studentami w celu omówienia interesujących ich zagadnień dotyczących prowadzonych przedmiotów lub odrobienia zajęć (Rycina 2).

Rycina 2. Elementy komunikacji na platformie edukacyjnej eduPortal cz. I
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

Kolejnymi istotnymi elementami komunikacji na platformie edukacyjnej eduPortal są:

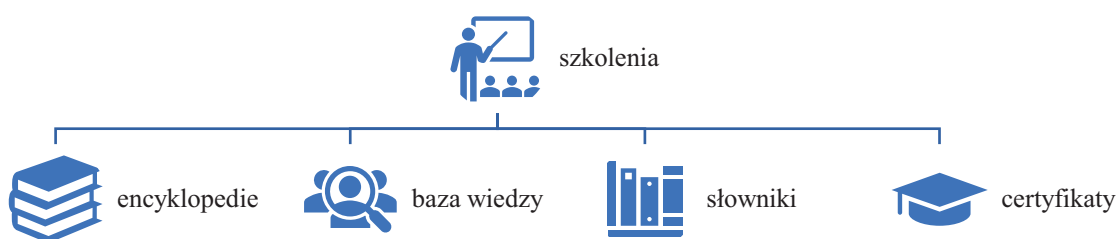
- Wydarzenia – stanowiące wszystkie zaplanowane aktywności, w których uczestniczy zalogowany użytkownik. Wydarzenia mogą być dodawane przez użytkownika lub w wyniku przypisania go (w tym przypadku studenta) do przedmiotu, w którym pojawiają się wydarzenia. Na podstawie utworzonych wydarzeń powstaje harmonogram zajęć użytkownika.
- Sonda – jest rodzajem anonimowej ankiety zawierającym jedno pytanie i kilka możliwości odpowiedzi do wyboru. Uprawnienie do sondy zyskuje użytkownik przypisany indywidualnie lub w ramach grupy zajęciowej,
- Wirtualne spotkania – to zestaw narzędzi do przeprowadzania zajęć w formie online lub wideokonferencji. Spotkanie przeprowadzone jest za pomocą wybranej przez uczelnię aplikacji np. Teams, Zoom, BigBlueButton. Platforma prowadzi rejestr spotkań, w ramach którego można przechowywać takie dane jak: materiały, pliki nagrania spotkania, czy lista uczestników,
- Blogi – to kolejne miejsce przeznaczone do wyrażania poglądów. Wykładowca może dzielić się swoimi spostrzeżeniami, osiągnięciami naukowymi, czy wyjazdami konferencyjnymi. Blogi można uszeregować według: najchętniej czytanych, najczęściej komentowanych, wpisów polecanych lub ostatnio dodanych,
- Innowacje – umożliwiają zaprezentowanie swojego pomysłu lub zgłoszenie nieprawidłowości. Można je uszeregować według: ostatnio dodanych, najlepiej ocenianych, czy najbardziej popularnych (Rycina 3).

Rycina 3. Elementy komunikacji na platformie edukacyjnej eduPortal cz. II
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

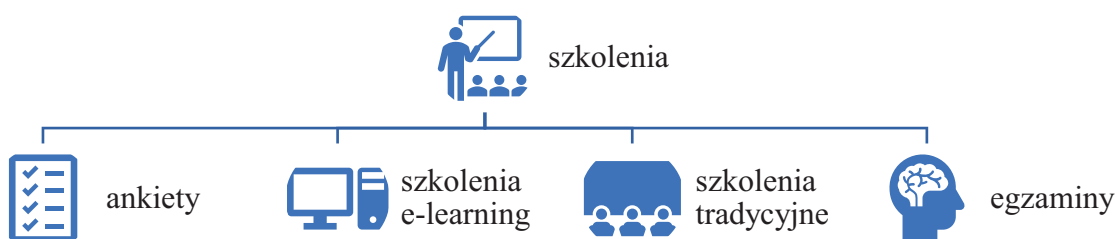
Szkolenia to najbardziej rozbudowany element całej platformy edukacyjnej eduPortal. Wśród narzędzi definiujących słownik pojęć wykorzystywanych w ramach szkolenia można wyróżnić leksykony, encyklopedie i słowniki. Tworząc encyklopedię można ograniczyć jej dostępność. Przy tworzeniu nowego hasła możliwe jest

dodawanie zdjęć, mediów lub łączy i przyporządkowanie go do kategorii haseł. Baza wiedzy daje sposobność zamieszczania artykułów naukowych i książek w postaci e-booków w postaci zamieszczonego pliku lub linka odsyłającego np. na stronę czasopisma naukowego. W bazie wiedzy tworzony jest ranking najbardziej popularnych materiałów, najwyżej ocenianych, ostatnio dodanych oraz niedawno zmodyfikowanych. Wykładowca może również zaprojektować dowolny certyfikat doceniający np. udział w zajęciach dodatkowych, zdanie egzaminu, zaangażowanie w działalność naukową, wkład w pracę na rzecz koła naukowego itp., a następnie umożliwia pobranie go studentom spełniającym określone warunki (Rycina 4).

Rycina 4. Elementy szkolenia na platformie edukacyjnej eduPortal cz. I
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

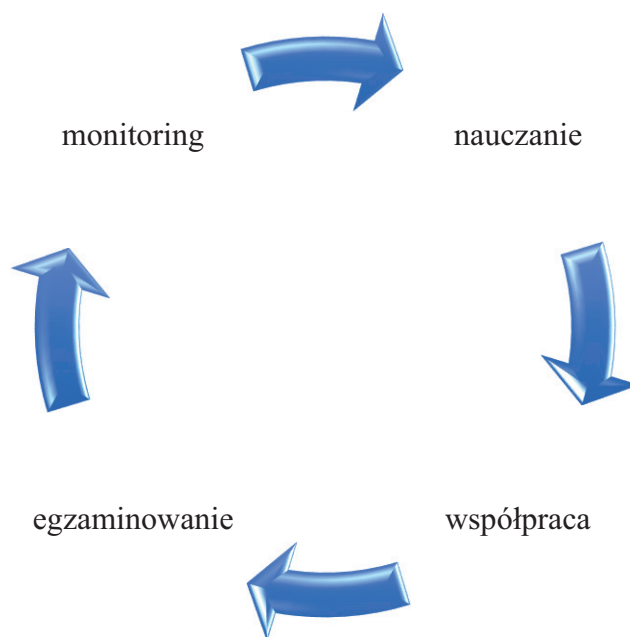
Kolejnymi, równie istotnymi elementami szkolenia są ankiety. Co ciekawe, panel projektowania ankiety umożliwia udostępnienie jej dla niezalogowanych użytkowników. Nadanie w ustawieniach anonimowości ankiety skutkuje brakiem możliwości zmiany ustawień w tym obszarze, zapewniając tym samym pełną ochronę poufności danych respondentów. Tworząc ankietę można skorzystać z siedemnastu wariantów pytań do wyboru. Obszar szkoleń e-learningowych składa się z: katalogu szkoleń, katalogu przedmiotów, biblioteki materiałów (ogólnodostępnych i prywatnych), oceny materiałów przez użytkowników (Rycina 5).

Rycina 5. Elementy szkolenia na platformie edukacyjnej eduPortal cz. II
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

Funkcje platformy edukacyjnej eduPortal istotne z punktu widzenia wykładowcy

Z perspektywy wykładowcy najważniejsze wydają się być cztery podstawowe funkcje platformy: nauczanie, współpraca, egzaminowanie i monitoring (Rycina 6).

Rycina 6. Podstawowe funkcje platformy edukacyjnej eduPortal
Źródło: Opracowanie własne.

Nauczanie może być realizowane w postaci wideokonferencji (np. przez aplikację MS Teams), wirtualnej klasy czy konsultacji online. Wykładowca ma możliwość zaprojektowania szkolenia e-learningowego, przekazania studentom materiałów edukacyjnych oraz utworzenia ankiety (np. w toku kształcenia w celu poznania zdania studentów na dany temat lub po jego zakończeniu, aby poznać ich opinie o jakości kształcenia). Poprzez wirtualne laboratoria IT, czy symulatory VR można prowadzić bardziej atrakcyjne zajęcia. Ponadto istnieje możliwość zaimportowania przedmiotów i grup zajęciowych z wirtualnego dziekanatu oraz automatyzacji procesu analizy zgodności materiałów ze standardami dostępności (<https://dlauczelniassecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>).

Współpraca stanowi drugą ważną funkcję w korzystaniu z platformy edukacyjnej. Zarówno wykładowcy, jak i studenci mają dostęp do kalendarza z aktualnymi terminami zadań, egzaminów i innych aktywności. Do współpracy można wykorzystać tablice, fora, chaty, wiadomości grupowe. Dodatkowym atutem jest możliwość prowadzenia bloga, tworzenia i udostępniania materiałów czy artykułów naukowych. Dodatkowym motywatorem może być również wprowadzenie mechanizmów grywalizacji (<https://dlauczelniassecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>).

Egzaminowanie polega na planowaniu terminów przeprowadzania egzaminów i ustalaniu czasu ich trwania. W formie online można przeprowadzić zarówno egzamin ustny, jak i pisemny. Wykładowca, na etapie projektowania egzaminu, ustala liczbę możliwych podejść, progi zaliczenia i dodatkowe utrudnienia. Weryfikuje tożsamość studenta, może również zaprojektować certyfikat wystawiany po zakończonym szkoleniu lub egzaminie. Wykładowca może udostępnić studentom wyniki egzaminów wraz z uzyskaną oceną zaraz po jego zakończeniu lub w późniejszym terminie (<https://dlauczelniassecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>). Projektowanie egzaminu daje wykładowcy duże możliwości w zakresie kreatywnego podejścia, bieżącej kontroli nad przebiegiem egzaminu oraz danych statystycznych po zakończonym egzaminie (<https://dlauczelniassecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>).

Ostatnią równie istotną funkcją jest monitoring. Wykładowca na bieżąco kontroluje i weryfikuje realizację zajęć. Nadzoruje proces egzaminowania. Sprawdza aktywność i postępy w nauce studentów, a także wykrywa

nadużycia. Ponadto tworzy lub wykorzystuje raporty i analizy dotyczące poszczególnych etapów kształcenia (<https://dlauczelniassecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/>).

Projektowanie egzaminu

W pierwszej kolejności wykładowca nadaje tytuł egzaminu, ustawia jego dostępność czasową (odpowiednie daty i godziny uruchomienia i zamknięcia). Może zaimportować już istniejący egzamin w formacie xls. Dokonuje wyboru, czy egzamin ma być ograniczony w sposób czasowy (eduPortal, panel wykładowcy).

Istnieją dwie możliwości takiego ograniczenia: pierwsza to ustawienie dostępnego limitu czasu na pytanie – wówczas przy projektowaniu poszczególnych pytań należy ustalić limit minutowy, druga natomiast to wybór czasu trwania egzaminu (itd. 15 minut) z możliwością wydłużonego czasu trwania dla osób niepełnosprawnych. Nie da się skorzystać jednocześnie z obu tych możliwości (eduPortal, panel wykładowcy).

Następnie wykładowca wskazuje na maksymalną liczbę możliwych podejść do egzaminu, określa czy zezwala na wydruk certyfikatu przez studentów i wybiera (lub projektuje nową) skalę ocen. W dalszej części należy wybrać regułę wyliczania wyniku. W przypadku ustalenia jednego podejścia do egzaminu będzie to ostatni wynik egzaminowanego. Natomiast w przypadku wyboru większej liczby podejść regułą wyliczenia może być ostatni, średni lub najlepszy wynik egzaminowanego. Na tym etapie projektowania egzaminu wykładowca może wybrać anonimowe ocenianie, aby nie mieć świadomości czyją pracą ocenia (eduPortal, panel wykładowcy).

Wykładowca może również dać studentom możliwość umieszczania komentarzy do pytań i włączenia konwersacji grupowej. Wykładowca decyduje, czy udostępnić wypełniającym ocenę z egzaminu, a jeśli tak to w jakim czasie (bezpośrednio po zakończonym egzaminie lub z późniejszą datą) wraz z możliwością wskazania odpowiedzi udzielonych błędnie i poprawnie – wówczas warto ustawić datę późniejszą, aby zapobiec przekazaniu informacji o poprawnych odpowiedziach dla studentów, którzy jeszcze nie wykonali egzaminu (eduPortal, panel wykładowcy).

Wśród możliwych zabezpieczeń i utrudnień dla wypełniających znajdują się:

- Ustalenie limitu odtworzenia pliku głosowego lub video,
- Blokada możliwości powrotu do poprzedniego pytania,
- Blokada zmiany odpowiedzi,
- Losowanie kolejności odpowiedzi w pytaniach,
- Losowanie pytań z sekcji (uprzednio zaprojektowanej grupy tematycznej),
- Ukrycie wyświetlania informacji o punktach uzyskanych za poszczególne pytania,
- Blokada możliwości wklejania odpowiedzi/tekstu, również za pośrednictwem skrótu klawiszowego CTRL+V (eduPortal, panel wykładowcy).

Drugim etapem projektowania egzaminu jest dodawanie pytań w nowym oknie edytora bądź zaimportowanie ich z już istniejących egzaminów. Istnieją dwadzieścia trzy warianty pytań możliwe do zaprojektowania (itd. pytanie polegające na dodaniu przez studenta pliku, nagraniu odpowiedzi głosowej, wybraniu odpowiedzi z listy rozwijanej, zastosowaniu macierzy lub skali, udzielenia odpowiedzi tekstowej – tzw. pytanie otwarte, udzielenia odpowiedzi pojedynczego lub wielokrotnego wyboru, połączenia w pary, pytania o procent lub liczbę, przeciągnięcia i upuszczenia obrazka lub tekstu, a także pytania rankingowego) (eduPortal, panel wykładowcy).

W kreatorze należy ustawić, czy pytanie jest aktywne, wymagane lub dodatkowe (itd. na wyższą ocenę). Określa się maksymalną liczbę podejść do konkretnego pytania. W przypadku pytań wielokrotnego wyboru można przydzielić punkty jedynie za całkowicie poprawną odpowiedź (w myśl zasady wszystko albo nic), przydzielić punkty ujemne za niepoprawną odpowiedź lub zastosować procentowy podział punktów za udzielenie poprawnych odpowiedzi (itd. uzyskanie 2 pkt. na 3 pkt. możliwe do uzyskania). Można również zastosować ułatwienie w postaci wskazania jaka jest liczba poprawnych odpowiedzi w danym pytaniu.

W celu udzielenia informacji o poprawności lub błędnej odpowiedzi można zastosować informację zwrotną w postaci zaprojektowanego komentarza do poszczególnych pytań (itd. Gratulacje! To poprawna odpowiedź). Najważniejszym i zarazem ostatnim etapem projektowania pytań jest możliwość przetestowania egzaminu przez wykładowcę (eduPortal, panel wykładowcy).

Trzecim etapem projektowania egzaminu jest nadanie uprawnień, a więc przypisanie studentów do egzaminu. Można to zrobić w ramach grup zajęciowych (wykładowych, ćwiczeniowych itd.) lub poprzez przypisanie poszczególnych studentów. Dodatkowym atutem jest możliwość wysłania wiadomości e-mail na adres skrzynki uczelnianej studenta z informacją, że został on dodany do egzaminu (eduPortal, panel wykładowcy).

Dodatkowym elementem egzaminu są wyniki. Wykładowca na bieżąco kontroluje ilu studentów przystąpiło do egzaminu, jaka jest liczba podejść i stopień wypełnienia egzaminu (określany w procentach) przez poszczególnych egzaminowanych, jak również zdawalność, uzyskana ocena, data uruchomienia egzaminu, czy czas spędzony na jego wypełnianiu. Zatem wykładowca na bieżąco czuwa nad przebiegiem egzaminu, a wszelkie nieprawidłowości są łatwe w wykryciu. Po zakończonym egzaminie istnieje możliwość pobrania indywidualnych protokołów z wynikami poszczególnych studentów lub pobrania całości wyników (zbiorczo) w postaci folderu skompresowanego zip (Rycina 7).

Rycina 7. Etapy projektowania egzaminu na platformie edukacyjnej eduPortal
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: eduPortal, panel wykładowcy.

Podsumowanie

Anna Sałatarow stawia tezę, że dla wielu osób powodem do zapoznania się z tajnikami nauki online była nowa pandemiczna rzeczywistość, jednak wiele form takiej edukacji funkcjonowało już wcześniej. Obecnie funkcjonuje wiele metod i narzędzi możliwych do wykorzystania w edukacji zdalnej, które mogą stanowić szansę na budowę nowej akademickiej rzeczywistości (Sałatarow, 2020).

Jednym z takich narzędzi jest platforma edukacyjna eduPortal, która z jednej strony pomaga w nauczaniu, ułatwia komunikowanie się i współpracę wykładowcy ze studentami, pozwala na przeprowadzanie egzaminów w sposób rzetelny oraz bezpieczny, a także daje wykładowcy możliwość bieżącej kontroli nad przebiegiem procesu edukacji. Dodatkowym atutem jest jej intuicyjność, dzięki czemu nie wymaga od wszystkich użytkowników posiadania kompetencji cyfrowych na bardzo wysokim poziomie.

Konkludując rozważania dotyczące nauczania zdalnego autorka niniejszego artykułu w pełni zgadza się ze stwierdzeniem Krystyny Łangowskiej-Marcinowskiej, że „technologie informacyjno-komunikacyjne stały się trwałym elementem codziennego życia nowoczesnych społeczeństw. Charakterystyczną i ważną cechą owych technologii jest interaktywność. Jest ona niezbędna w dobrej komunikacji międzyludzkiej oraz w aktywizowaniu i motywowaniu człowieka. Edukacja XXI wieku opiera się również na najnowszych technologiach. Wykorzystanie Internetu stało się dobrym sposobem aktywizowania uczniów do nauki (...) a wszelkie innowacyjne rozwiązania wprowadzane do tradycyjnego modelu kształcenia podnoszą jego atrakcyjność i stają się skutecznym sposobem przekazywania wiedzy (Łangowska-Marcinowska, 2020, s. 69).

Bibliografia

Artykuły w czasopismach:

1. Abramowicz D., Banasiak Ż., Kędra M., Hoffman P., Pilna D. (2021). Nauczanie zdalne z perspektywy uczniów i nauczycieli. Przykład zastosowania modelu wirtualnego w nauczaniu zdalnym w klasach starszych w szkole podstawowej Cogito w Poznaniu. *Studia Edukacyjne*, nr 62, s. 87-101, <https://doi.org/10.14746/se.2021.62.5>.
2. Bialik M. (2022). Zdalne nauczanie jako element pracy z uczniami w szkołach w czasie pandemii koronawirusa w Polsce. *Zeszyty Naukowe WSG, seria: Edukacja – Rodzina – Społeczeństwo*, t. 40, nr 7, s. 63-101.
3. Gutowski T., Ignaciuk E. (2022). Nauczanie zdalne w świetle wytycznych dla szkolnictwa oraz w praktyce akademickiej. *Teoria i Praktyka Dydaktyki Akademickiej*, nr 1, s. 28-46.
4. Güven Z. (2020). Lifelong learning skills in higher education: a case study based on the student's views. *Turquoise International Journal of Educational Research and Social Studies*, vol. 2, issue 2, s. 20-30.
5. Kaplan A. (2016). Lifelong learning: conclusions from a literature review. *International Online Journal of Primary Education*, vol. 5, issue 2, s. 43-50.
6. Lackowski J. (2022). Zdalne nauczanie w polskich szkołach – uwagi i refleksje. W: B. Niemierko, K. Szmigel (red.), *Diagnozowanie kształcenia w edukacji stacjonarnej i zdalnej*, s. 25-34, Kraków: TOMAMI Sp. z o.o.
7. Łangowska-Marcinowska K. (2020). Nauczanie zdalne (e-learning) cechą nowoczesnych technologii w edukacji. *Pedagogika Przedszkola i Wczesnoszkolna* vol. 8, nr 2(16), s. 63-69.
8. Matyjas B. (2022). Zdalne nauczanie jako trudne doświadczenie życiowe dzieci, rodziców i nauczycieli. *Lubelski Rocznik Pedagogiczny*, T. XLI, z. 3, s. 51-66, DOI: 10.17951/lrp.2022.41.3.51-66.
9. Sadowski P. (2020). Wybrane zagadnienia zdalnej edukacji w aspekcie nauczania akademickiego na kierunkach technicznych. *Edukacja*, nr 4(155), s. 45-63, DOI: 10.24131/3724.200404.
10. Ruszaj Z. (2021). Szanse i zagrożenia w edukacji zdalnej. *Edukacja. Terapia. Opieka*, vol. 3, s. 77-82, DOI: <https://doi.org/10.52934/eto.136>.
11. Sałatarow A. (2020). Nauczanie zdalne – wyzwanie dla edukacji nie tylko w czasie pandemii. *Polonistyka. Innowacje*, nr 12, s. 175-184, <https://doi.org/10.14746/pi.2020.12.10>.

Źródła internetowe:

12. Asseco dla Uczelni, <https://dlauczelni.assecods.pl/platforma-edukacyjna-asseco/> (dostęp: 26.11.2024 r.).
13. *Materiał dla uczestników szkolenia Platforma eduPortal*. Asseco Academy.
14. Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia UG (2021). *Raport z badania opinii studentów Wydziału Ekonomicznego na temat nauki zdalnej podczas pandemii COVID-19, kwiecień – maj 2021*, Uniwersytet Gdański.
15. Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia UG (2022). *Raport z badania opinii studentów Wydziału Ekonomicznego na temat nauki zdalnej podczas pandemii COVID-19, maj-czerwiec 2022*, Uniwersytet Gdański.